

החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 85

בס"ד ערש"ק וירא ט"ז חשוון תשנ"ט

פציעים יקרים

ותגמלנו חסדים טובים (ברכות השחר) גם הרע הוא "חסד" להיטיב דרכנו, רק אינם טובים לנו, לכן מבקשים ותגמלנו חסדים טובים, "טובים" בעצם ולא רעים לתכלית הטוב. (התהלה והתפארת).

לעושה נפלאות גדולות לבדו (תהלים קלו) משל לשני בני אדם שיצאו לסחורה יש לו קוץ כרגלו של אחד מהם ולא יכול לצאת, התחיל מחרף ומגדף לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו בים, התחיל מודה ומשבת, והיינו דאמר ר"א מאי דכתיב עושה לבדו, אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו פרש"י לבדו, הוא לבדו יודע שהוא נס אבל בעל הנס אינו מכיר. (גדה לא)

אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי (תהלים כ"ג) היינו כי לפעמים אדם בורח מן הטוב מחמת קוצר דעתו שאין יודע אם הוא טוב. ולכך התפלל דוד המלך ע"ה אך טוב וחסד ירדפוני, שהם ירדפו אחרי וישיגו אותו אף שאינו יודע לרדוף אחריהם. וזה פירוש הפסוק ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך (כי תבא) כי לכאורה היה ראוי לומר להפך שהוא ישיג את הברכות. ובדרך זה יבואר על נכון. (רגל)

שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד וגו' (תהלים כ"ד) למה נקרא שמו מלך הכבוד? שחלק מכבודו ליראוי.

מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה, ר"ל אף שהקב"ה נותן לצדיקים כח וגדולה אעפ"כ הם מיהסים הכח לשמו יתברך ויודעים שאין זה כוחם רק מהשית"ב"ה וב"ש... (תורת אמת)

ידרך עניים במשפט וילמד עניים דרכו (תהלים כה). הצדיק מדריך את העניים שהם האנשים המתחברים לעבודת השי"ת שישפטו את עצמם תמיד ויחזרו בתשובה שלמה תמיד. וילמד עניים דרכו, ר"ל ואח"כ מלמדם שילכו בדרכיו בדבקות ואהבה רבה ושלמה להשפיע ולהיטיב לישראל. (נעם אלימלך)

ברוך אתה ה' למדני חוקיך (תהלים קיט) יכול להיות שהעני יקרב אל פתח בע"ב לאמר פתחו לי שערי צדקה, אם יתנו לו כרצונו כל היום יכרכנהו, ואם הסתיר פניו ממנו, גם כרך לא יכרכנהו, אבל אם אני איני עושה כך, אלא תחלה אברך את ה' ואומר ברוך אתה ה'. ואח"כ אשאל ממך למדני חקיך, ובין כך ובין כך יהי שם ה' מבורך. (אשל הגדול להר"ר שמואל בכה"ר יצחק יום טוב)

ה' צלך (תהלים קכא) היינו שכמו שנטיית הצל של איזה דבר הוא מכוון רק כפי תנועות אותו הדבר לאן נוטה. כן בדמיון זה כביכול הוא יתב"ש מתחבר לנשות העולמות כפי תנועות ונטיית מעשי האדם למטה, וכן מפורש במדרש... מה ה' צלך כצלך אם אתה משחק לו הוא משחק לך, ואם אתה בוכה הוא בוכה כנגדך ואם אתה מראה לו פנים ועומות או מוסכרות אף הוא נותן לך כך אף הקב"ה ה' צלך כשם שאתה הוה עמו הוה עמך (נפש החיים שער א' פ"א).

הנה טפחות נתת ימי (תהלים לט) על פי מה דאיתא בזה"ק על הפסוק ואברהם זקן בא בימים (בראשית כד) אשר כל אדם מחוייב לתקן הימים שלו שהיו שלימים ותמימים. וע"ז אמר דה"מ ע"ה הנה טפחות נתת ימי מלשון טפת, כמו אדם שאותו רק טפה אחד באיזה חפץ ומחמת הטפה הזו מגביה ג"כ כל החפץ כמו כן אם האדם מקדש רק מקצת היום לגבוה מגביה בזה את כל היום כולו. (אהל יצחק עמ' 31)

ואנכי הסתר אסתיר פני (דברים לא) אשר כביכול השגחת הבורא היא מכוסה ונסתרת בכמה לבושים, ומתנהג העולם על פי טבע בכדי שתהיה בחירה ונתינת מקום למעות, והרשעים מכחישים את ההשגחה ומאמינים רק בטבע, ע"כ הקב"ה מתנהג עמהם ג"כ רק בדרך הטבע, אבל לא כן עם בני ישראל ובפרט הצדיקים אשר אף שהקב"ה מסתיר את התנהגותו, עם כל זה יודעים ומבינים שהכל מאתו, וגם הטבע הוא אצלם לנס. ואין דבר נפרד ממנו יתברך והתנהגות הטבע ודבר הנעשה שלא על פי הטבע הכל שוה אצלם. (אמרי נעם פר' וירא).

ס"ו תשל"ו

לכבוד

בעולם, ע"י תקון השלימות של חטא עץ הדעת, להגיע למצב של הבריאה לפני החטא, ע"י כח הבחירה של בחינת אנוש, שע"י מסירות נפשו כמו הגדולים שמסרו נפשם באהבה ובשמחה כרבי עקיבא שסרקו בשרו במסרקות של ברזל, ויצתה נשמתו באחד שמציאות מסירות נפשו הפכה להיות מציאות אחד.

וכל אדם מישראל כל אחד ומדרגתו צריך ויכול לבוא למדה זו, כדי להחיש גאולה לעולם, וזה תלוי בכל אחד ללא יוצא מן הכלל, כי נתארכו השנים, דוקא משום שכל אחד יזכה לכך, לבל ידח ממנו נידח, ואשרי מי שיזרו עצמו לעבודה זו, יהיה זוכה ומזכה ומכריע את כל העולם לכף זכות.

ואסיים מתוך תקוה נאמנה לשמוע ממכם בשורות טובות, בריאות טובה רוב נחת ואושר וכל טוב.

בר"ש' כ"ז רב, א' צ' א"ת א"א"נ

אחדשה"ט ברוב ידידות ויקר, ואביע תקותי שהנכם נמצאים בקו הבריאות והשלום וכן נזכה לשמוע ממכם אך בשורות טובות אמן.

והנה בעתות הללו, בעקבתא דמשיחא, מוטל על כל אחד ואחד החובה, להגיע עם עבודתנו למציאות האמונה הפשוטה, שע"י יבוא לפרסום האלקות בכל המעשים, שזהו תכליתנו בעולמנו. והעבודה הנדרשת מעמנו היא פשוטה בעיקרה, אם כי קשה מאד לעשותה, כי מבקשין שנגיע אל הביטול המוחלט של רצונותינו לרצון העליון ועל זאת מצויה התנגדות עזה מאד בכל הדרכים, כי יודע יצרנו הרע שע"י זאת העבודה ייאבד ויכלה מן העולם ועל כך הוא נלחם בחירוף נפש, ועושה תחבולות שונות להכשיל את האדם, עם כל מיני דמיונות וחנופה, לתת לך הסיפוק והפינוק כדי שלא ישים לב לעיקר תפקידו בעולם, שע"י ביטולו יהיה ראוי לקבל שפעת הבורא יתברך בלי שום מסך המבדיל, וע"י תתגלה האמת

... תפקידו של האדם להיות הפה של הבריאה כולה, שעל ידו יתגלה כבודו יתברך על כל המעשים, כי הוא ראש ומבחר הברואים, אשר ניתן בידו כח הבחירה כח אדיר חרב פיפיות, לשבט או לחסד, להשמאיל או להימין, ודרך מלחמתו הכבדה להעלות את כל הבריאה ולזכות את העולם כולו,

בכח עבודתנו להגיע לאותו מעמד שלפני חטא עץ הדעת, ע"י תקון החטא עצמו, אשר קיים מני אז באופן מתמיד בצורות שונות ובגלגולים שונים אצל כל אדם וטבוע במדותיו הרעים, ודרך המדות הללו, לחתור חתירה ע"י התעוררות דלמטה, לבקש רחמים על הסכנה האופפת אותו תדיר בכל יום ובכל שעה, אשר יצרו מבקש את נפשו ותוקף את האדם בכל מיני נקודות התורפה בעקשנות גדולה, בלי שים לב

לכשלונותיו, תמיד מתחזק ומתגבר, כך צריך האדם ללמד דבר זה עצמו מיצרו, לא להתיאש כלל, ואף אם נפל וחזר ונפל, יתעורר לקום כגבור בגבורתו ללחום מלחמת ה' בעמלק, ומובטח לו על זאת סיוע מאת הקב"ה.

או אז הוא זוכה לדביקות ה', כי האדם בסכנתו, יודע ומכיר שאין לו שום מפלט אלא רחמי שמים, אז צועק אל ה' מעומק הלב, הרי עצם הזעקה בלב, היא הדביקות, כי הוא אז תמיד לפניו יתברך בעת צר לו,

ואין לך דבר שנענין מיד מן השמים כפי שאדם צועק על סכנת הכליון הרוחנית, ובקשת ההצלה של הנפש והנשמה, כי זאת תכלית הבריאה כולה, וכל העולמות ניזונים מתפילה זכה זו.

כ"ד/ז' ת/ת/א/א/א

בכלל השי"ת הוא אין סוף ואין מהותו מושגת לשום נברא בכל העולמות ... ובאמת כל מה שהאדם עובד יותר ויותר אז הוא משיג יותר שאינו משיג כלל מהותו יתברך. וזהו הרמז במדרש - "קדושים תהיו" יכול כמוני? ת"ל "כי קדוש אני", קדושתו למעלה מקדושתכם (וי"ד פכ"ד) כלומר אתם משיגים תמיד למעלה למעלה עד אין סוף - מקדושתכם, כל מה שאתם מקדשים עצמכם יותר, אתם משיגים קדושתו שהיא למעלה עד אין סוף. (קדושת לוי עקב)

בליל ש"ק של פרשת ויצא דיבר הרא"ש על זה שיעקב אבינו אמר (ויצא כ"ח כ"ב) "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך", מה זה שייך כי ממה שיתן השי"ת ליעקב הוא יחזור ויפריש מזה מעשר לתת לה, הרי הכל שלו. ואמר שהכוונה כי האיש צריך לעבוד את השי"ת מתוך ביטול גמור ומוחלט עד שהוא אין ואפס, וכל המצוות שהוא עושה וכל התורה שהוא לומד, הכל מהשמים ואין לו חלק בזה, כי גם המחשבה הדיבור והמעשה אם ה' לא יפעיל את כחו של האדם בבחינת "ואתה מחיה את כולם", שהוא נותן לו חיות על כל נשימה ונשימה, אין לו לאדם כלום ולית לי מגרמי מאומה. ומה נשאר לו לאדם מכל הבחירה, כי סו"ס רוצה השי"ת תהילה מקרוצי גושי חומר ויכול לבחור בטוב או ברע, אבל מכיון שכל כחותיו ותנועותיו הוא שואב מהשי"ת, כיצד יש לו בחירה, ואמנם הבחירה שהוא משווע לה, וצועק לעזרתו, ורק שהוא בוחר לדעת ולהבין שאמנם אין לו כלום מדילי, זוהי הבחירה היחידה שנשארה לאדם לעבוד את ה' ולדעת כי אינו עובד אלא ה' הוא העובד, וזוהי הנקודה היחידה שיש לו לאדם ולא למלאכי מרום. אבל הצדיק אמת נותן להשי"ת את זה, כי גם בחירה זו ניתנת לו מהשמים הבוחר בטוב. וזה מ"ש יעקב וכל אשר תתן לי כל העבודה הזאת שאתה נותן לי ושאתה מזכה אותי שאהי דבוק בך, גם את זה עשר אעשרנו לך גם את החלק הדקה מן הדקה הזאת גם זה לא משלי, ואני מכיר ויודע שאני אפס והכל שלך. ועד"ז פירש הצדיק בעל עבודת ישראל מקאזניץ זצ"ל "לך ה' הממלכה", מדוע לא כתוב המלוכה, אלא הכוונה שגם זה שאני יכול להמליך אותך על כל העולם, גם זה לך ולא מכחי.

כתוב בפרשה (כ"ט י"א) וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויברך מה כאן ענין הבכי של יעקב, ע"ז אומר רש"י "לפי שצפה ברוח"ק שאינה נכנסת עמו בקבורה" שאלתי אותו: האם בשביל דבר זה היה צריך יעקב אבינו בחיר האבות וצדיק יסוד עולם לבכות? אמר הרא"ש כיצד אתה מקבל את הדבר בפשטות? כאן צפה יעקב אבינו ברוח קדשו וראה במו עיניו את הגלות המר של בניו כמ"ש רש"י בפרשת ויחי (מ"ח ז) "שיגלה אותם נבוארדן והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים שנאמר קול ברמה נשמע וכו'. ומכאן הבכיה של יעקב על צרתן של ישראל שראה מתוך ראותו את רחל היוצאת מקברה ובוכה.

על ענין הנשיקה אמר הרא"ש שזו סוד עליון כי יעקב ראה את רחל שהיא כנוי לשכינה הקדושה, ויעקב לא עלה כלל על דעתו כל ענין גופני כלשהוא, ובראותו אותה התבונן בשכינה והגיע לדרגות גבוהות מאד.

שאלתי אותו מדוע התרגז כל כך על רחל שבאה אליו בתחנוניה על בנים "ויחר אף יעקב ברחל". אמר הרא"ש כי יעקב רצה לעורר אצלה שלא תסמוך על בעלה אלא שתפנה לאביה שבשמים בתפילה ותחנונים כי אין לה אלא לצעוק לה.

